

Prof. dr hab. Maria Beisert
Wydział Psychologii i Kognitywistyki
Uniwersytet im. A. Mickiewicza
Poznań

Poznań, 25.03.2023r.

Ocena całokształtu dorobku naukowego i osiągnięcia naukowego
przedłożonego przez

doktora nauk medycznych Bartosza Grabskiego

z Katedry Psychiatrii Wydziału Lekarskiego

Uniwersytetu Jagiellońskiego – Collegium Medicum

w związku z wnioskiem z dnia 29 października 2022 o nadanie stopnia naukowego
doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu
w dyscyplinie nauki medyczne

1. Uwagi ogólne

Dr n. medycznych Bartosz Grabski, lekarz (specjalista psychiatra i specjalista seksuolog), urodzony 7 stycznia 1975r. w Krakowie, jest absolwentem Wydziału Lekarskiego Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego, gdzie w roku 2011 został zatrudniony na stanowisku adiunkta w Katedrze Psychiatrii UJ CM i gdzie, od roku 2014 do dziś, pełni obowiązki kierownika Pracowni Seksuologii.

Stopień naukowy doktora nauk medycznych uzyskał w roku 2006 na Uniwersytecie Jagiellońskim na podstawie rozprawy doktorskiej: „Współwystępowanie zaburzeń psychicznych z chorobą afektywną dwubiegunową”, której promotorem był prof. dr hab. Andrzej Zięba.

Habilitant posiada także kompetencje terapeutyczne, które systematycznie udoskonala, o czym świadczy uzyskanie Certyfikatu psychoterapeuty Polskiego Towarzystwa Psychoterapii Poznawczej i Behawioralnej (2007) oraz przynależność do towarzystw naukowych (Fellow of the European Committee for Sexual Medicine (FECSM) World Professional Association for Transgender Health Certified Member (WPATH-CM), w których pracach bierze czynny udział.

2. Ocena zgłoszonego osiągnięcia naukowego, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.) pod tytułem: *Wybrane problemy w funkcjonowaniu seksualnym i seksualna jakość życia u mężczyzn homo- i biseksualnych – rola tożsamości seksualnej, stresu mniejszościowego, wzorców relacyjnych i seksualnych, stylu życia i stanu zdrowia.*

Dr n. med. Bartosz Grabski, korzystając z obowiązujących uregulowań ustawowych, zgłosił cykl publikacji związanych z seksualnością mężczyzn homo- i biseksualnych jako osiągnięcie naukowe wymagane przy ubieganiu się o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauki medyczne

Do cyklu należą następujące pozycje

- 1) Grabski B, Kasperek K, Müldner-Nieckowski Ł, Iniewicz G. Sexual quality of life in homosexual and bisexual men: the relative role of minority stress. *J Sex Med* 2019; 16(6): 860–871.
IF: 3.293 MNiSW: 140.000
- 2) Grabski B, Kasperek K. Sexual anal pain in gay and bisexual men: in search of explanatory factors. *J Sex Med* 2020; 17: 716–730,
IF: 3.802 MNiSW: 140.000
- 3) Grabski B, Kasperek K, Koziara K, Mijas, M. Erectile problems in Polish straight, bisexual, and gay men. Does sexual identity really matter? *J Sex Res* 2022 May 27: 1-11 [ahead of print]
IF: 4,453 MNiSW: 140.000
- 4) Grabski B, Kasperek K, Zofia Kania, Koziara K. Czy tożsamość seksualna jest związana z ryzykiem diagnozy wytrysku przedwczesnego? *Psych Pol ONLINE FIRST* Nr 287: 1–16 [ahead of print 22 August 2022]
IF=1.596 MNiSW: 100.000

Osiągnięcie naukowe tworzy cykl publikacji składający się z 4 prac oryginalnych, o łącznej punktacji: IF = 13.144, MNiSW = 520.000. Jedna publikacja pochodzi z czasopism kwartyła pierwszego (Q1), dwie kwartyła drugiego (Q2) – górnego 40 percentyla Q2 i jedna z kwartyła (Q4).

Publikacje ukazały się w latach 2019-2022 w czasopismach zagranicznych i w czasopiśmie krajowym, przy czym *Journal of Sex Research* i *Journal of Sexual Medicine* należą do grupy wiodących światowych periodyków w dziedzinie seksuologii. Habilitant nie jest wyłącznym autorem żadnej z prac. Publikacje powstały, w jednym wypadku, jako efekt działań dwóch autorów oraz jako efekt zbiorowego wysiłku czterech osób, w pozostałych trzech. Habilitant, zgodnie z

załączonymi do wniosku oświadczeniami, brał udział we wszystkich pracach zmierzających do stworzenia i opublikowania w/w artykułów składających się na osiągnięcie tj. w procesie stworzenia koncepcji projektu badawczego, w zbieraniu danych, w ich analizie i interpretacji, w pisaniu tekstu i jego ocenie pod kątem zawartości intelektualnej oraz w procesie jego ostatecznej akceptacji. Ze względu na merytoryczny i ilościowy (od 75% do 80%) udział Habilitanta, który zaakceptowali wszyscy współautorzy, uznać należy, że Habilitant przyczynił się w bardzo wysokim stopniu do powstania w/w prac. Przywołana wyżej ustawa z dnia 20 lipca r. (Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce) nie wymaga, by osiągnięcie zgłoszone jako podstawa do nadania tytułu było dziełem jednego autora. Przytoczone dane potwierdzają wkład Habilitanta w powstaniu osiągnięcia o międzynarodowym zasięgu i znaczeniu oraz dokumentują zgodność cech osiągnięcia z Rekomendacjami Rady Dyscypliny Nauki medyczne UJ w postępowaniach o nadanie stopnia doktora habilitowanego. W ten sposób poświadczają, że - pod względem formalnym – omawiane osiągnięcie może stanowić podstawę do dalszej merytorycznej oceny.

W skład cyklu wchodzi publikacje, które poświęcone są jednej tematyce. Przedstawiają wyniki unikalnych badań nad seksualnością polskich mężczyzn hetero-, homo- i biseksualnych wzbogacając tym samym wiedzę z obszaru seksuologii, opisaną - z jednej strony - w sposób uporządkowany i uzasadniony merytorycznie, z drugiej zaś - w sposób pozwalający na jej aplikację. Z prezentowanych w autoreferacie i w publikacjach treści wynika, że Habilitant rozpoczął swój projekt habilitacyjny od zaplanowania projektu badawczego dotyczącego seksualności mężczyzn, tak, by jego wyniki byłyby następnie publikowane w prestiżowych czasopiśmie, umożliwiając – poprzez ich międzynarodowy zasięg – szerokie ich wykorzystanie. Ten sposób podejścia do badań ma swoje wyraźne zalety, w stosunku do alternatywnych decyzji związanych z projektami habilitacyjnymi zakończonymi monografią lub w stosunku do projektów habilitacyjnych będących zbiorem pojedynczych, wycinkowych badań planowanych sukcesywnie i publikowanych sukcesywnie ze względu na ich związanie wspólnym celem. Droga, którą wybrał dr Bartosz Grabski ma inny i wysoko ceniony, w obszarze badań empirycznych, charakter. Opiera się na wskazaniu pewnego zamkniętego pola badawczego, udowodnieniu celowości jego eksploracji, sformułowaniu pytań badawczych oraz - po odpowiednim dobraniu narzędzi, grupy i metod analizy danych – przedstawieniu kolejnych części osiągniętych wyników. Z analizy otrzymanych do recenzji materiałów wiadomo, że każdy etap badań został starannie przygotowany, począwszy od przedstawienia źródeł inspiracji, poprzez dokumentację decyzji metodologicznych, na interpretacji osiągniętych rezultatów skończywszy.

Habilitant przytoczył dwa istotne, merytoryczne argumenty uzasadniające konieczność opisu seksualności mężczyzn o różnych orientacjach seksualnych. Pierwszy wiązał się z depatologizacją orientacji innych niż heteroseksualna, w związku z rozwiązaniami proponowanymi przez DSM-IVR i DSM-5 a potem w ICD-11, co mogło w istotny sposób wpłynąć na proces autoidentyfikacji a tym samym na jakość życia badanych. Drugi wiązał się z wyraźną luką wiedzy

na temat ekspresji seksualnej mężczyzn o różnych orientacjach, ujmowanych zarówno z perspektywy dysfunkcji i problemów jak i z perspektywy satysfakcji seksualnej. Na tym tle Habilitant dokumentował konieczność brania pod uwagę określonych zmiennych wyjaśnianych, wyjaśniających i kontekstualnych, by ostatecznie sformułować osiem pytań badawczych, głównie o charakterze zależnościowym. Dla celów empirycznych, i dla zwiększenia świadomości genezy trudności seksualnych płynących z posiadania określonej orientacji seksualnej Habilitant wyszczególnił i podsumował odmienne warunki funkcjonowania seksualnego mężczyzn o zróżnicowanych orientacjach. Stąd konieczność sformułowania problemów badawczych i hipotez różnicowych. Argumenty Habilitanta poparte były już istniejącymi wynikami badań ujawniającymi luki wiedzy lub wynikami badań skłaniających do weryfikacji rezultatów sprzecznych czy kontrowersyjnych. Narzędzia badawcze i wybrana grupa osób badanych również spełniała wymogi stawiane tego rodzaju projektom badawczym, mimo świadomości wad, którymi obarczone są wyniki uzyskiwane drogą internetową. W ten sposób na etapie konceptualizacji problemu, na etapie jego uzasadniania i wreszcie na etapie decyzji metodologicznych, Habilitant udowodnił, że posiada ugruntowaną wiedzę z zakresu seksuologii oraz że potrafi z niej kreatywnie korzystać.

W podobnie przemyślany koncepcyjnie sposób przedstawił Habilitant wyniki badań, proponując na początku ogólniejsze treści związane z opisem jakości życia seksualnego mężczyzn homo- i biseksualnych, by potem przejść do analizy problemów szczegółowych: dysfunkcji seksualnych związanych z bólem, z erekcją i z ejakulacją. Zgodnie z założeniami wstępnymi okazało się, że jakość życia mężczyzn nieheteroseksualnych wiąże się z oddziaływaniem stresu mniejszościowego (głównie chodzi o zinternalizowaną homofobię), z funkcją erekcyjną i ryzykiem rozpoznania wytrysku przedwczesnego. Wynikiem zastanawiającym (w świetle badań nad np. podwójnym wykluczaniem osób biseksualnych) okazał się nieznaczący udział różnic w orientacji seksualnej w ocenie jakości życia seksualnego badanych.

Wyniki wyjaśniające związki między orientacją seksualną o typami dysfunkcji stanowiły treść kolejnych elementów osiągnięcia. I tak, okazało się, że korelaty bolesnego kontaktu seksualnego (anodyspareunii) były tylko częściowo zgodne z przewidywaniami. Jedynymi (na poziomie znaczącym statystycznie) predyktorami nasilenia bólu podczas receptywnego kontaktu analnego były: lęk zadaniowy (korelacja dodatnia), wiek (korelacja ujemna) i zinternalizowana homofobia (korelacja dodatnia). Wyjaśniając te wyniki Habilitant wskazał głównie na działanie czynników podmiotowych zakorzenionych w paradygmacie poznawczo-behawioralnym (kształtowanie nawyków, nabywanie umiejętności) i w paradygmacie psychodynamicznym (wgląd, świadomość własnych zasobów i deficytów, mechanizmy obronne). Ich siła wpływu wiąże się oczywiście z elementami kontrolowanymi jak i z tymi, które pozostają poza kontrolą, co w przypadku radzenia sobie z bólem jest czynnikiem znacznie wykraczającym poza autoidentyfikację seksualną. Wskazują na to badania nad związkiem monitorowania czynności seksualnych przez mężczyzn a funkcją erekcyjną.

Kolejna część osiągnięcia dotyczyła badań nad wartością predykcyjną tożsamości seksualnej dla funkcji erekcyjnej oraz określania mechanizmów odpowiedzialnych za ten związek, z uwzględnieniem czynników specyficznych dla mężczyzn nieheteroseksualnych (oddziaływania stresu mniejszościowego, pozostawanie w związku, styl życia itp.). Udało się ustalić interesujące związki między tożsamością nieheteroseksualną a funkcją erekcyjną. Przynależność do grup homo- i biseksualnych mężczyzn wiązała się z jej pogorszeniem, podobnie jak lęk zadaniowy, przyjmowanie leków i wiek badanych. Z polepszeniem z kolei wiązała się elementy związane z penetracją (przyjemność, różnorodność), stałość relacji i zróżnicowanie aktywności seksualnej. Wartym odnotowania okazał się natomiast wpływ stałej relacji na funkcję erekcyjną, który niwelował istotność zróżnicowanej tożsamości seksualnej. Dowodzi to albo wpływu specyficznych cech badanej populacji na funkcję erekcyjną. Albo – co również bierze pod uwagę Habilitant – jest wynikiem zastosowania narzędzia badawczego, które wprawdzie zostało dostosowane do badań populacji osób nieheteronormatywnych, ale i tak jego adaptacja nie zniwelowała jego istotnych ograniczeń.

Ostatnia część osiągnięcia dotyczyła wytrysku przedwczesnego. Jej celem było zbadanie związku między w/w dysfunkcją a tożsamością seksualną badanych, wyjaśnieniem czynników odpowiedzialnych za brak lub istnienie zależności między tymi zmiennymi, z akcentowaniem ewentualnego wpływu stresu mniejszościowego na osiągnięte wyniki. Rolę zmiennej wyjaśnianej pełniło rozpoznanie WP lub prawdopodobnego WP (P-WP). Udało się ustalić czynniki, które istnienie tego związku potwierdzały. Niezależnym negatywnym predyktorem rozpoznania WP okazała się tożsamość homoseksualna, której znaczenie predykcyjne zanikało w modelach wieloczynnikowych w grupie mężczyzn w stałych związkach. Nie stwierdzono różnic pomiędzy wynikami mężczyzn homo- i biseksualnych w trakcie analizy obejmującej wyłącznie grupę badanych o orientacji nieheteroseksualnej, natomiast wykazano znaczenie stresu mniejszościowego, jako czynnika zwiększającego ryzyko rozpoznania przedwczesnego wytrysku. Ten fragment badań nad seksualnością mężczyzn - poza odkryciem znaczenia tożsamości homoseksualnej jako predyktora PW – doprowadził do ciekawej refleksji nad znaczeniem formuły związku dla pojawienia się w/w dysfunkcji. Sprowadzałyby się ona do próby wyjaśnienia znaczenia wytrysku (a konkretnie momentu jego wystąpienia) w związkach różnopłciowych i jedнопłciowych. Zdaniem Habilitanta wyjaśnień poszukiwać należy odwołując się do czynników niezależnych (jednakowa budowa anatomiczna zwiększająca zdolności adaptacyjne uczestników) i do czynników o charakterze nabytym (wpływ stereotypów społecznych, rodzaj preferowanych związków). Brak dowodów na przewagę którejkolwiek opcji prowadzi jedynie do wniosku o odkryciu ważnej różnicy.

Ponieważ osiągnięcie składa się z czterech publikowanych niezależnie części, Habilitant po ich kolejnym omówieniu, przedstawił podsumowanie wyników całego projektu. Zabieg ten nie tylko podnosi wartość osiągniętych rezultatów, dzięki możliwości ich syntetyzowania i

uogólniania, ale również - co w przypadku oceny osiągnięcia mającego charakter cyklu publikacji – dowodzi jego spójności. Przedstawione badania mają postać jednolitego i prawidłowo skonstruowanego projektu badawczego, opartego na udokumentowanych danych wyjściowych stanowiących podstawę do sformułowania problemów badawczych. Są prawidłowo przeprowadzone pod względem metodologicznym, przedstawione w sposób logiczny i zinterpretowane zgodnie z przyjętymi założeniami. Świadczą o szerokiej i ugruntowanej wiedzy w dziedzinie seksuologii oraz dokumentują dojrzałość badawczą Habilitanta, który aspirując do tytułu doktora habilitowanego wykazał się zdolnością do samodzielnego oprowadzenia badań naukowych i samodzielnej pracy twórczej.

Do słabszych stron recenzowanego osiągnięcia należą: brak modelu badawczego odzwierciedlającego konceptualizację badań oraz wynikały z niego brak omówienia wyników odniesionych do modelu opisującego nie tylko powiązania między zmiennymi ale wyjaśniających działania mechanizmów wyinterpretowanych z otrzymanych danych. Habilitant w autoreferacie zawarł w opisie osiągnięcia niezbędne wyjściowe informacje (między innymi opis kontekstu historycznego) stanowiące podstawę formułowania problemów badawczych, generowania zmiennych i ich operacjonalizacji oraz uzasadniania metod analizy statystycznej. Analiza wyników dotyczących takich elementów seksualności człowieka jak autoidentyfikacja i realizacja seksualna wywodzi się jednak z określonego modelu myślenia o seksualności, który – dla zapewnienia spójności podstaw teoretycznych projektu – lepiej wprost sformułować i wskazać. Podobnie zabieg polegający na odwołaniu się do określonego paradygmatu badawczego pozwoliłby na jednolity i całościowy sposób interpretacji danych. I to, co podniesiono wyżej – dostarczyłby narzędzi do interpretacji osiągniętych rezultatów z uwzględnieniem ich złożoności i dynamiki. Badania zaprojektowane w odwołaniu do wskazanych wprost modeli teoretycznych, aczkolwiek ograniczone poprzez ich schematyzm, dają prawo do skorzystania z wiedzy o ich strukturze i dynamice, stwarzając szanse na wyższy poziom uogólnień własnych wyników i ich szerszy kontekst interpretacyjny. To, co stanowi słabą stroną prezentowanych rezultatów badań jest raczej wynikiem wyboru ich publikacji - czyli przedkładania cyklu artykułów nad monografię - niż merytorycznym zarzutem związanych z ocenianym projektem. Nie zmienia także, ani nie umniejsza wagi osiągniętych efektów. Dzięki zaprezentowanemu projektowi badawczemu Habilitant znacznie poszerzył wiedzę z zakresu seksuologii, wnosząc oryginalny wkład w ocenę znaczenia takich elementów struktury seksualności mężczyzn jak ich tożsamość (autoidentyfikacja) i realizacja seksualna, wskazując na ich wzajemne związki oraz określając czynniki, które wywierają wpływ na polepszanie lub obniżanie poziomu funkcjonowania seksualnego.

Podsumowując: przedstawiony cykl artykułów, mimo uwag z nim związanych, spełnia wymagania osiągnięcia naukowego. Stanowi oryginalne, spójne i zamknięte dzieło, wnoszące istotny

wkład w takie dziedziny nauki jak seksuologia i psychiatria . Osiągnięcie to stanowi znaczny wkład autora w rozwój seksuologii.

3. Ocena dorobku naukowego Habilitanta tj. ocena aktywności naukowej albo artystycznej realizowanej w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej.

Publikacje naukowe, stanowiące odzwierciedlenie zainteresowań Habilitanta, obejmują przede wszystkim obszar psychiatrii i seksuologii, zahaczając również o zagadnienia z zakresu ginekologii, endokrynologii, dermatologii i epidemiologii. Świadczy to z jednej strony o wyraźnej koncentracji Habilitanta na psychicznym i seksualnym funkcjonowaniu człowieka, z drugiej zaś o szerokości zainteresowań i holistycznym podejściu do zdrowia, gdzie oddzielanie od siebie poszczególnych wątków rozwojowych nie jest celowe.

Habilitant wskazał na cztery główne obszary zainteresowań badawczych, poza tematem cyklu habilitacyjnego, w których realizuje swoją aktywność naukową. Należą do nich:

- 1) Zdrowie seksualne osób homo- i biseksualnych.
- 2) Zdrowie psychiczne osób homo- i biseksualnych.
- 3) Transpłciowość, dysforia i niezgodność płciowa.
- 4) Zaburzenia nastroju i ich leczenie, ze szczególnym uwzględnieniem choroby afektywnej dwubiegunowej i psychoedukacji jako niezbędnego elementu w jej kompleksowym leczeniu.

Lista publikacji, które stanowią efekt pracy naukowej Habilitanta (po uzyskaniu w 2006r. tytułu doktora nauk medycznych) i potwierdzają aktywność naukową w w/w dziedzinach, ma wymiar imponujący. Składa się z:

- 1) 55 artykułów drukowanych w czasopismach zagranicznych i krajowych, z różnym udziałem Habilitanta, ponieważ wszystkie z wymienionych tu pozycji (poza trzema wyjątkami) stanowią efekt pracy zespołowej.
- 2) 4 monografii
- 3) 21 rozdziałów w monografiach i podręcznikach
- 4) tłumaczeń i publikacji popularno-naukowych.

Wszystkie z wymienionych przez Habilitanta publikacje podejmują istotne kwestie związane ze zdrowiem seksualnym i psychicznym, zawierają opisy wyników badań empirycznych, propozycje rozstrzygnięć dylematów związanych z wykonywaniem zawodów medycznych oraz propozycje diagnostyczne i terapeutyczne. Ważną cechą wymienionych publikacji, obok ich oczywistej wartości merytorycznej, potwierdzonej między innymi przez status miejsc publikacji,

jest podejmowanie aktualnych tematów związanych ze zmianami u ujmwaniu tożsamości i autoidentyfikacji seksualnej. Różnorodność płciowa problematyka związana z rozwiązaniami proponowanymi w podręcznikach diagnostycznych DSM-5 oraz ICD-11 stanowi nie tylko odrębny obszar zainteresowań naukowych Habilitanta, ale także obszar, gdzie Jego naukowa obecność ma wymiar znaczący. Habilitant z jednej strony daje się poznać jako wybitny specjalista zagadnień transpłciowości, z ważnymi osiągnięciami w kraju i zagranicą, z drugiej zaś strony zaznacza swoją obecność jako osoba walczącą o prawa grupy osób LGBT do specjalistycznego, zgodnego ze standardami światowymi, traktowania i leczenia.

Ten aspekt pracy Habilitanta potwierdza zespołowe autorstwo publikacji, które powstały w wyniku współpracy osób z różnych instytucji (różnych uniwersytetów, instytutów, fundacji i organizacji społecznych, zagranicznych i krajowych).

Swoje dokonania naukowe Habilitant prezentował na międzynarodowych i krajowych konferencjach naukowych (ponad 100 doniesień). Analiza miejsc, w którym dorobek ten jest publikowany wskazuje na znaczący progres, ponieważ Habilitant stara się w miarę rozwoju swojej kariery zawodowej umieszczać wyniki swoich dokonań z prestiżowych czasopismach, czego odzwierciedleniem jest wysoki wynik IF oraz wysoka punktacja MNIŚW. Biorąc pod uwagę fakt, że dorobek ten Habilitant zgromadził w ciągu 16 lat swojej pracy zawodowej po obronie doktoratu, uznać go należy za dorobek merytorycznie i liczbowo znaczący. Zawartość treściowa tych publikacji umieszczanych w wysoko punktowanych czasopismach nie wymaga komentarzy, ponieważ teksty kierowane do publikacji podlegają restryktywnej selekcji i są recenzowane przez wysokiej klasy profesjonalistów. Zmianie ulegał, w wymienionym okresie pracy zawodowej kierunek zainteresowań Habilitanta, gdzie problematyka fenomenologii i leczenia zaburzeń nastroju, głównie współchorobowości i psychoedukacji, została zamieniona na problematykę związaną ze zdrowiem osób LGBT.

Habilitant udokumentował również umiejętność prowadzenia projektów badawczych, w których pełnił rolę kierownika. Należały do nich:

- 1) Projekt statutowy nr K/ZDS/007146 [2017]: „Życie seksualne oraz problemy z nim związane u kobiet homo-, bi- i heteroseksualnych w Polsce
- 2) Projekt statutowy nr K/ZDS/00620 [2016]: „Dysfunkcje seksualne u mężczyzn homo-, bi- i heteroseksualnych w Polsce.”
- 3) Projekt statutowy nr K/ZDS/002892 [2013-2014]: „Ocena skuteczności ustrukturowanej psychoedukacji grupowej w leczeniu choroby afektywnej dwubiegunowej w kontekście wymiarów osobowości mierzonych kwestionariuszem NEO-PI”

Mocną stroną działalności badawczej, teoretycznej i aplikacyjnej Habilitanta jest jej realizacja we współpracy z międzynarodowymi instytucjami z takich krajów jak Belgia, Holandia, Niemcy, Dania, które skutkują wspólnymi publikacjami, opracowaniami standardów leczenia,

szkoleniem kadr. Ta część aktywności Habilitanta daleko wykracza poza zasięg krajowy, wywierając wpływ na rozwój – głównie – seksuologii i psychiatrii.

Odrębną część aktywności Habilitanta stanowi dorobek dydaktyczny. W jego skład wchodzi różne formy nauczania. Od 20 lat Habilitant prowadzi zajęcia z zakresu psychiatrii i seksuologii dla studentów medycyny, psychologii, w tym obcokrajowców ze Szkoły Medycznej dla Obcokrajowców UJCM oraz dla studentów zrzeszonych w **Seksuologicznym Studenckim Kole Naukowym UJCM**. Habilitant zaproponował dodatkowo studentom medycyny CMUJ **autorskie zajęcia fakultatywne z Seksuologii i Mniejszości seksualnych i płciowych**. Drugą formą działań dydaktycznych Habilitanta jest kształcenie podyplomowe skierowane pod adresem przyszłych specjalistów seksuologów, które Habilitant corocznie realizuje na zaproszenie Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu. Trzecia forma dydaktyki – to szkolenie (w Polsce i zagranicą) specjalistów gotowych do pracy z osobami LGBT. Ta bogata oferta dydaktyczna pozwala na kształcenie specjalistów oraz na pośrednie rozwijanie w ten sposób dziedziny wiedzy jaką jest seksuologia.

Analiza treściowa i formalna dorobku Habilitanta pozwala na odtworzenie realizowanego przez Niego sposobu uprawiania nauki. Jest on zgodny ze współczesnym wzorcem przedkładającym działania zespołowe nad indywidualne, promującym pracę w interdyscyplinarnych i międzynarodowych gremiach badawczych, skutkującym upowszechnianiem wyników (nie zapominając jednocześnie o ich popularyzacji) raczej w wysokopunktowych czasopiśmie o szerokim zasięgu niż w wyspecjalizowanych monografiach, wymagającym wysokiej aktywności konferencyjnej (przede wszystkim międzynarodowej) oraz kładącym nacisk na praktyczne zastosowanie dokonanych odkryć.

Podsumowując, analiza dorobku naukowego Habilitanta obejmująca sferę poza cyklem habilitacyjnym, wskazuje, że zarówno pod względem liczbowym jak i pod względem zawartości merytorycznej stanowi on, z ogromnym nadatkiem, podstawę do uznania, że Habilitant samodzielnie potrafi prowadzić działalność naukowo-badawczą, wybierać aktualne oraz społecznie użyteczne tematy badawcze i przedstawiać je w sposób poprawny metodologicznie, wzbogacając tym samym wiedzę z zakresu interesującego Go obszaru nauki. Obecność wysoko punktowanych publikacji (łącznie IF dla całego dorobku wynosi 63.999, a wynik punktacji MNiSW 2384,00) oraz wartość empiryczna wiedzy dostarczonej przez Habilitanta są argumentem przesądzającym za uznaniem w/w dorobku jako podstawy starań o uzyskanie stopnia doktora habilitowanego. Ocena ta dokonana została w odwołaniu do Rekomendacji wydanych przez Radę Dyscypliny Nauki medyczne UJ w postępowaniach o nadanie stopnia doktora habilitowanego. Zestawienie dokonań Habilitanta z w/w Rekomendacjami potwierdza ich nie tylko wypełnienie, ale i znaczne przekroczenie, co ostatecznie potwierdza wydaną ocenę.

4. Konkluzja

Na podstawie analizy całości przedstawionej przez Habilitanta dokumentacji wniosku z dnia 29 października 2022 o nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauki medyczne stwierdzam, że:

- 1) przedstawiony cykl artykułów zgłoszony jako osiągnięcie naukowe spełnia wymagania osiągnięcia naukowego. Stanowi oryginalne, spójne i zamknięte dzieło, wnoszące istotny wkład w rozwój seksuologii.
- 2) dorobek naukowy Habilitanta, obejmujący sferę poza cyklem habilitacyjnym, dowodzi istotnej aktywności naukowej realizowanej w więcej niż jednej uczelni krajowej i zagranicznej
- 3) całość osiągnięć naukowych Habilitanta oceniam wysoce pozytywnie

Ostatecznie, dokonując oceny całego dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego Habilitanta - ze szczególnym uwzględnieniem cyklu publikacji pt: *Wybrane problemy w funkcjonowaniu seksualnym i seksualna jakość życia u mężczyzn homo- i biseksualnych – rola tożsamości seksualnej, stresu mniejszościowego, wzorców relacyjnych i seksualnych, stylu życia i stanu zdrowia* zgłoszonego jako osiągnięcie naukowe - uważam, że dorobek ten wypełnia z naddatkiem kryteria określone w art. 219 ust 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2022r. poz. 574), i dlatego **wnoszę o dopuszczenie doktora nauk medycznych Bartosza Grabskiego do dalszych etapów postępowania habilitacyjnego.**

Maria Beisert

